

Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/2414-

Dato
28. april 2025

Representantforslag 199 S (2024-2025) om nivådeling i skolen

Jeg viser til representantforslag fra representantene Sylvi Listhaug, Bård Hoksrud, Dagfinn Henrik Olsen, Stig Atle Abrahamsen og Himanshu Gulati om nivådeling i skolen.

La meg bare aller først slå fast at det er en styrke for samfunnet vårt at elever i fellesskolen møtes på tvers av bakgrunn, at de har brede læringsfellesskap og de får erfare ulikhet som en styrke. Gjennom fellesskolen legges det til rette for at elevene møter et mangfold av medelever med ulike erfaringer og med ulike meninger og oppfatninger. Dette mangfoldet er en del av det norske verdigrunnlaget, og det er en sentral forutsetning for tillit og demokratibygging at vi møter og lærer å leve med forskjellighet. Jeg mener dette er viktige kvaliteter ved den norske fellesskolen som vi må ivareta og bygge videre på.

Gode grunnleggende ferdigheter er viktig for læring i alle fag, og elevene utvikler grunnleggende ferdigheter gjennom alle fagene i skolen. I tillegg skal elevene også få utvikle seg som mennesker som kan delta i samfunnet, samarbeide med andre mennesker, se verden fra ulike perspektiver og utvikle respekt for andre.

Det følger av opplæringsloven at opplæringen skal tilpasses elevene slik at de får et tilfredsstillende utbytte av opplæringen uavhengig av forutsetninger. Å tilpasse opplæringen betyr å tilrettelegge med varierte vurderingsformer, læringsressurser, læringsarenaer og læringsaktiviteter slik at alle får tilfredsstillende utbytte av opplæringen. Skolen må ta høyde for at elevene har ulike evner, potensial, forutsetninger og behov. Det innebærer blant annet at skolen må jobbe aktivt for å inkludere alle elevene i klassen, både sosialt og faglig.

Jeg understreker at det er adgang til å dele elever inn i grupper etter faglig nivå i avgrensede perioder. Opplæringsloven åpner derfor opp for slik inndeling i perioder, hvis det er nødvendig for at en eller flere av elevene skal få et tilfredsstillende utbytte av opplæringen. Dette er en av mange måter lærere kan velge å organisere undervisningen på, og som brukes i skolen. Slik inndeling har vist seg særlig effektivt for å gi elever mulighet til å "ta igjen det tapte" i et fag. Men jeg understreker at det er forskjell på inndeling i avgrensede deler av undervisningen og en fast, varig inndeling av elever i klasser etter nivå eller evner, som nivådeling ofte er forstått å vise til. Jeg mener denne begrensningen er viktig for at alle elevene skal tilhøre en klasse som består av et mangfoldig fellesskap, slik de også vil møte i arbeidslivet og samfunnet ellers.

Jeg tror imidlertid ikke at det å dele barn inn i klasser ved å sortere i ulike båser etter nivå eller evner vil øke motivasjonen trivsel eller føre til bedre skoleprestasjoner. Tvert imot viser forskning at en slik varig nivådeling av klasser kan ha uheldige konsekvenser både for læring og utvikling. Jeg mener det er viktig at vi i norsk skole stiller krav og har høye forventninger til alle elevene våre. Forskningen viser også at tidlig inndeling av elevene ikke gir mer læring og har negativ effekt på sosial utjevning. Blant annet OECD advarer mot tidlig nivådeling. I en rekke land blir elever sortert til forskjellige skoler og utdanningsløp basert på skoleprestasjoner allerede i 10 til 12-årsalderen. Mye forskning tyder på at slik "tidlig sortering" fører til større forskjeller i skoleprestasjoner, uten å øke det gjennomsnittlige nivået.

I arbeidet med stortingsmelding om 5.-10. trinn har vi sett mange gode eksempler på skoler som er gode på å tilpasse opplæringen til den elevgruppen de har, og mange er opptatt av at opplæringen skal være praktisk, variert og relevant slik at den motiverer flest mulig elever. Vi må derfor jobbe for å støtte skolene til å ta det nye læreplanverket i bruk slik at enda flere elever får oppleve engasjerende praktisk, variert og relevant opplæring. Dette gjør vi for eksempel gjennom økonomiske stimuleringsstiltak som en årlig tilskuddsordning til utstyr for praktisk læring. Nylig delte vi ut 160 millioner kroner til skoler landet rundt, noe som viser at skolene er godt i gang med arbeidet. Vi er også i gang med å bygge opp ulike pedagogiske, veiledende og kompetansebyggende støtteressurser som skal stimulere til å ta i bruk det handlingsrommet skolene allerede har til å få til en mer praktisk og tilpasset opplæring i norsk skole. Jeg vil særlig trekke fram at jeg skal gi Utdanningsdirektoratet i oppdrag å utvikle veiledning knyttet til bruk av alternative og varierte opplæringsarenaer både for enkeltelever og grupper av elever, og veiledning og tydeliggjøring av mulighetene skolene har for å ta i bruk intensivopplæring på 5.-10. trinn.

Jeg kan avslutningsvis trekke fram at regjeringen allerede har invitert kommuner og fylkeskommuner til å søke om å bli forsøkskommuner som får mulighet til å teste ut nye måter å løse oppgaver på gjennom fritak fra regelverk. Denne ordningen er en del av tillitsreformen, og den tar utgangspunkt i at det er kommuner og fylkeskommuner som best kjenner hvilke utfordringer de står overfor og hva som er eventuelle hindringer i lovverket for å løse disse utfordringene. Det er også derfor kommunene og fylkeskommunene selv som

vet best hva som kan være gode forsøk. Gjennom denne ordningen er det kommuner som for eksempel har fått innvilget forsøk til økt bruk av fleksibilitet i fag- og timefordelingen og bruk av alternative opplæringsarenaer.

Med hilsen

Kari Nessa Nordtun

Dokumentet er godkjent elektronisk og påført statsrådens signatur